

μένα λούλουδα τὸν τάφο του καὶ σὲ μιὰν ἀπε-
ρίγραπτη, συγκινητικὴ στιγμὴ νὰ ξαναφρονᾶξετε
μὲ λυγμούς γιὰ τελευταία φορὰ πιά. «Μπράβο
Μαέστρε, μπράβο Μαέστρε!»

Ἡ ψυχὴ του θὰ πῆγε νὰ κρυφθῆ σὲ καμμιάν
ἔρωτικὴ φλογέρα τοῦ Γαστουριοῦ, σὲ κανένα
γλυκοψιθύριστο κυματάκι τῆς Γαρίτσας, γιὰ σὲ
κανένα μελιστάλαχτο ποίημα τοῦ Μαρκορᾶ.

Διαβάστε το μὲ προσοχή.

Καὶ στὸ συναπάντημα κάθε ιδέας ποῦ θὰ
προβάλλῃ ἐμπρός σας τρισεύμορφη καὶ εὐγενι-
κὴ, θὰ σᾶς φαίνεται πῶς συμφωνίες ξεπετοῦν
ἀπὸ κανένα μαγικὸ πιάνο, πῶς φθόγγοι στά-
ζουνε ἀπὸ τὸ δοξάρι κανενὸς γλυκόλαλου βιολιοῦ.

Ὁ Μαέστρος εἶνε ὁ ραψωδὸς ποῦ διαλαλεῖ
τὸ μουσικὸν αἶσθημα τῶν Ἑπτανησίων, εἶνε ὁ
τροβαδοῦρος ποῦ ταιριάζει στ' ὄργανό του τοὺς
μελωδικούς παλμούς τοῦ Κερκυραίου.

Ἡ Κέρκυρα σ' αὐτὸ τὸ διήγημα πλέει σὲ
μιὰ βαρκοῦλα ἀγάπης, ποῦ πάει ν' ἀράξῃ σ' ἕνα
λιμάνι ποῦ στὴν ἀμμουδιά του χορεύουνε ἀφρο-
στεφανωμένες ἢ Νότες.

Δὲν ἐπιχειρῶ, Κυρία καὶ Κύριοι, νὰ σᾶς
κάμω ἀνάλυσιν τοῦ διηγήματος ποῦ ἐδημοσι-
εῦθη στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τοῦ περιοδικοῦ
μας μὲ τὸν τίτλον «Ἡ Καρδιά της».

Θὰ ἦτο τὸ ἴδιο σὰ νὰ σᾶς ἐπαρουσίαζα
ἀρωτηριασμένον ἕνα ἀριστοτεχνικὸν ἀγαλματάκι
ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ τὸ καθετὶ ἐπάνω τους ἀποζου-
σταλώνει κ' ἕνα χρυσόφτερον ὄνειρο τοῦ δη-
μιουργοῦ των, ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ νομίζεις ὅτι
ἔκλεψαν τὴ ψυχὴ τοῦ τεχνίτη των γιὰ νὰ τὴ μοι-
ράσουν μέσα τους σὲ ἄπειρες μικρὸς ψυχούλες.

Σ' αὐτὸ ὁ συγγραφεὺς, μ' ἕνα του οὐρανο-
πέταγμα φιλοσοφικῆς ποιήσεως, μᾶς θαμπώ-
νει μὲ τὴ λάμψι κάποιου τραγικοῦ μυστηρίου,
μᾶς δίδει τὴν ὑπέροχην ἀνατριχίλα μιᾶς ψαλ-
μοδίας μεσανυχτιοῦ, ἕνα βαθὺ εὐώδιασμα τοῦ
λιβανοῦ μὲ τὸ ὁποῖον ἕνας παππᾶς — τριῶν
μηνῶν παππᾶς—μὲ κατάσπρα ἄμφια ἐθύμαζε
τὸ μνημα μιᾶς πεντάμορφης πεθαμένης ἀπὸ
ἔρωτα, ἕνα παράξενον ἔρωτα γιὰ ἕνα τρελλό—
ὄχι τρελλό, ἀλλὰ ποῦ τὸν ἐνομιζάνε τέτοιο γιὰτὶ
ἐγύρευε τὶς νύχτες τὴν πηγὴ τῶν ὀνείρων του
μέσα στὴ φλύαρη σιγαλιὰ τοῦ νεκροταφείου,
καὶ μᾶς κάμνει ν' ἀκούωμε σὰ μακρυνὸ σαρ-
καστικὸν ἀντίλαλο τὸ περιγέλασμα τῆς Ζωῆς
γιὰ τὴν ἀδικοσκοτωμένη Νειότη.

Ἡ Ὁμορφιὰ γιορτάζει ἐδῶ μέσα τ' ἀποκα-
λυπτήριά της. Ἡ Φαντασία στυλόνεται σὲ παν-
ύψηλο βᾶθρον. Ἀλλὰ δὲν θὰ σταματήσῃ ἕως ἐδῶ.
Θὰ πετάξῃ σὲ ἰδανικότερες ἀκόμα σφαῖρες,
γιὰτὶ ὁ Γκίκας ἔχει τὸ χάρισμα ν' ἀνεβαίνει μὲ
τόσην εὐκολία τῆς ἐμπνεύσεως τὰ σκυλοπάτια.

Κυρία καὶ Κύριοι,

Ἡ σεμνὴ αὐτὴ γιορτὴ ὅπου ἐμεῖς ἀδύνατοι
ἀκόμη Ἀλεξανδρινοὶ τραγουδισταὶ ἠθελήσαμε
νὰ σᾶς ψάλλωμε τὰ κλέη Ἀλεξανδρινῶν ἡρώων
τοῦ πνεύματος, ἐτελείωσε.

Μὲ τῆς καλωσύνης σας τὸ μῦρο καὶ μὲ τῆς
ἀγάπης σας τὸ ἄρωμα ἤλθατε νὰ εὐωδιάσετε
τὴν πνευματικὴ μας αὐτὴ λειτουργιὰ καὶ νὰ
προσκυνησέτε μαζί μας στὸ βωμὸ τῆς Ὁραίας
θρησκείας.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΘΡΥΛΟΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τοὺς ἐτραβοῦσε ὁ μαῦρος βιαστικά,
Τὸ Διγενῆ καὶ τὴν κρυφοκλεμένη·
Τοὺς ἔσερνε καὶ στ' ἄγρια τὰ νερά,
Πεῖδ βιαστικά ὁ Σορόκος δὲ διαβαίνει.

Στοῦ καβαλλάρη ἐκείνη τὸ λαιμὸ
Τ' ἄσπρα της τὰ χεράκια εἶχε ριγμένα·
Κ' ἔφευγε τ' αὐτὸ κ' ἔσβυνε ἡ Ἥχώ,
Κ' ἔσκουζε ἀλάργα κ' ἔσβυνε ὁλόενα.

Τὴν ἀκουγαν βαθνὰ, μέσ' τὰ δασά,
Στὰ σκοτεινὰ λαγκάδια καὶ ρουμάνια,
Καὶ βγαῖναν οἱ ξωθιές, μὲ τὰ χρυσᾶ
Μαλλιά καὶ τὰ ὀλοπράσινα στεφάνια,

Βγαῖναν κρυφὰ τοῦ ἀπόκοσμου οἱ θολές
Ὅμορφονεῖες, κι ἀντάμα τους περνοῦσαν,
Καὶ γύρω οἱ φουντωμένες φυλλωσιές,
Τὸ αἰθέριο τους τραγοῦδι ἐτραγουδοῦσαν.

Τὰ κάτω κάτω φύλλα τους τ' ἀρχίζανε,
Τῶπαιρναν τᾶλλα ἀπὸ κλαδί σὲ κλῶνο,
Κι ὅλα, στὸ τέλος, ὅλα ἐμουρμουρίζανε:
Ἐγάπη εἶν' ἡ ζωὴ κι ἀγάπη μόνο.

* *

Κ' ἤρθαν οἱ μέρες, πὺν ἡ ξανθὴ ἀντηλιά
Γλωστοροῦσε ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρό της,
Νὰ φέγγη της, νὰ γέρνη στὴν ποδιά
Καὶ νὰ κεντᾶ τ' ὀλόχαρο ὄνειρό της.

Ἐνοῖγαν μᾶς βιολέτας οἱ ἀνθοί,
Στὴ γλάστρα τοῦ παράθυρου σιμά της,
Ἐνοῖγαν τὰ μάτια σιωπηλοὶ
Κ' ἐσκύβαν μυστικὰ στὸ κεντημὰ της.

Κ' ἐκείνη ἐκένταε κάμπους καὶ βουνά,
Καὶ μὰ βαθειὰ κλεισοῦρα, στοιχειωμένη,
Κι ὁ Διγενῆς καβάλλα νὰ περνᾶ,
Στὸ πάλεμμα τοῦ Δράκου νὰ παγαίνει.

Κ' ἐκείνη ἐκένταε κάμπους καὶ βουνά,
Καὶ λόχαρο στὸν κάμπο μονοπάτι.
Κι ὁ Διγενῆς — Ἄη Γιώργης — νὰ γυρνᾶ,
Τοῦ Δράκου νικητῆς καβάλλα στ' αὐτὸ.

Ἐξω, μὰ μυρωδιὰ ἀπὸ πασχαλιές,
Μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ χόρτο νοτισμένο,
Μὲ τῶν στρουθιῶν δεινόνταν τίς φωνές,
Κ' ἔφτανε τὸ ἠχολοῖ τους μυρωμένο.

Κ' ἐκείνη ἐκένταε κάστρα στὰ βουνά
Καὶ ματωμένα ἐκένταε μακρονάγια,
Κι ὁ Διγενῆς μακρονὰ της νὰ τραβᾶ,
Στὸν πόλεμο μακρονὰ τὰ παλληκάγια.

Ἐκένταε τὰ Μαρτιάτικα βουνά,
Τὸ χιόνι πὺν καὶ πὺν, τὴ γλῶχη στὰ πλάγια,
Καὶ τὸν καλὸ της κένταε νὰ γυρνᾶ
Καὶ στράτες νὰ περνᾶ, γιομάτες βᾶγια.

* *

Κ' ἤρθε κ' ἡ μέρα ἡ σκοτεινὴ,
Πὺν μὲ βαρεῖα καρδιὰ τὸν καρτεροῦσε.
Φεύγανε γιὰ τὰ ξένα οἱ γερανοὶ
Πίσω ἀπ' τὸν καπετάνιο τους. Κ' ἀγοῦσε,

Καὶ δὲν γυρνοῦσε ὁ Διγενῆς. Βουβὸς
Κι ἄδιος ὁ δρόμος πέρα, ἴσαμε πέρα,
Ἰσαμ' ἐκεῖ, πὺν ὁ μαῦρος οὐρανὸς
Τὸν ἐσφαλοῦσεν. Ἐρμος, νύχτα μέρα.

(Τὸ δρόμο ἐκεῖνο τότες μοναχὰ
Τὸν εἶχε τὸ χεινόπωρο περάση,
Ἐνήμερος κορσάρος πὺν γυρνᾶ,
Πὺν τριγυρνᾶ, ρημιάζοντας τὰ δάση.)

Στὸ περιβόλι τὰ πουλιὰ ρωτᾶ:
Πουλιὰ, πουλιὰ τὴ γις ταξιδεμένα,
Πὺν νᾶνε ὁ Διγενῆς; Καὶ τὰ πουλιὰ
Σωπαῖναν τρομαγμένα.

Κ' εἶπε τῆς τὴς λέει: Τί καρτερᾶς;
Τί καρτερᾶς; Νυχτώνει, ξημερώνει...
Κι ὁ χάρος κι ὁ ἀντριωμένος πὺν ἀγαπᾶς
Στὸ μαρμαρένιο πάλεμ' ἀλῶνι.

Κ' εἶπε της τὸ τρεχούμενο νερό:
Καρτέρα καὶ τὸ χάρο καβαλλάρη,
Σὰν τὸν ἀνθὸ πὺν σέρνω τὸ χλωμό,
Μακρονὰ μὲ τὸν καλὸ σου νὰ σὲ πάρη.

Κι ὅσ' ἀπομέναν φύλλα, ἔμουρμουρίζανε:
'Αγάπη εἶν' ἢ ζωὴ, κι ἀγάπη μόνο·
Καὶ γύρω της τριγύρω ἐψυχάλιζανε,
Σὰ μὰ χρυσῆ βροχοῦλα, ἀπὸ τὸν κλῶνο·

*
**

Καθὼς παγαίνανε στὴν Κάτω γις,
Σταμάτησαν στοῦ πύργου της τὴ θύρα:
"Ἐβγα — τῆς κράζει ὁ Χάρος — νὰ τὸν δῆς,
Στερνὴ φορὰ κ' ἐσὺ φτωχεῖα του χήρα.

Σέρονται στὰ σκαλιά, σὰν τὰ πουλιά,
Μὲ τὰ πλατιά φτερά, τὰ λαβωμένα:
Χάρε μου, Χάρε, πάρε με βαθιά
Στὴ σκοτεινιά τὴν ἄραχνη κ' ἐμένα.

"Αγριο πνιμένο τ' αὐτὸ ἀπ' τὸν ἀφρό,
Καὶ μ' ἀσημένια, ἀπάνω του, κοντάρια,
"Ὁ Διγενῆς κι ὁ Χάροντας· τὰ δυὸ
Τὰ δυὸ, πῶχεν ὁ κόσμος παλληκάρια!

Κ' ἔγειρε ὁ Διγενῆς πονεϊκά,
Καὶ τὴ φιλῆ στὰ πικραμένα χεῖλη·
Τρέμαν τ' ἀχνά της βλέφαρα ἀπαλά,
Σὰ φλόγα ἀπὸ τρεμόσβυστο καντήλι,

Ἐγέροναν κ' ἐσμίγαν κ' ἐχώριζαν
Καὶ πάλι ἐξανασμίγαν μὲ πόνο,
Καὶ τῶνα πλάϊ μὲ τᾶλλο ἔμουρμουρίζανε:
'Αγάπη εἶν' ἢ ζωὴ κι ἀγάπη μόνο . . .

Τρέμαν, κ' ἐκλείσαν κ' ἔμειναν κλειστά
"Ἐτσι γιὰ πάντα, ἀπάνω στὸ φιλί του:
Χάρε μου, Χάρε, πάρε με βαθιά
Στὴ σκοτεινιά τὴν ἄραχνη, μαζί του.

*
**

Καὶ τότε ὁ μαῦρος, μέσα στὴ νυχτιά,
Τοὺς ἔσερνε ξανά. Τὰ πέταλά του,
Οὔτ' ἓνα ἀχὸ ξυπνοῦσαν στὴν ἐρμιά,
Οὔτε τὸ πέρασμά του ἔγραφαν κάτω.

Ἐκείνη στ' ἀκριβοῦ της τὸ λαιμὸ
Ριγμένα εἶχε τὰ χέρια της καὶ πάλι·
Κ' ἔφευγε τ' ἄλογό τους βιαστικό,
Καὶ γύρω ἀγκομαχοῦσε ἢ ἀνεμοζάλη.

Ἄλάργα στὰ βουνά, κοπαδιαστά,
Χαμήλωναν τὰ σύννεφα ὀλοένα,
Μαῦρα σὰν τ' ἄλογό τους καὶ βουβά,
Κ' ἠσκιογλυστιροῦσαν στίς πλαγιές θλιμένα

Κι ἀπ' τὰ παληὰ ξωκκλήσια, τίς κορφές,
Τὰ κυπαρίσσια ἐγέροναν στὸν ἀγέρα,
Σὰ νὰ κατενοδῶναν τίς ψυχές,
Ποῦ ἀπὸ τὸ φῶς μακρυνά, μισεύαν πέρα·

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ